

Hariduse- ja Sotsiaalministeeriumi Teataja

Nr. 14.

5. detsembril 1933.

Nr. 14.

Hariduse- ja sotsiaalmin. Koolivalitsuse 1933. a. 16. novembri ringkiri nr. 31711 õpetajaameti kandidaadi pedagoogilise tegevuse aruande koostamise asjas.

Õpilaste organisatsioonide korraldus.

Hariduse- ja sotsiaalmin. Koolivalitsuse 1933 a. 29. novembri ringkiri nr. 31762 õpilaste organisatsioonide asjas.

Õpilaste ringide normaalpõhikiri.

Hariduse- ja sotsiaalministri korraldus puudustkannatavate laste erakorralise abistamise kohta 1933./34. a. talvel.

Hariduse- ja sotsiaalmin. Tervishoiu- ja hoolekandevalitsuse 1933 a. 10. novembri ringkiri nr. 45423 nakkushaiguste registreerimise asjas.

AMETLIK OSA.

Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi koolivalitsuse 1933 a. 16. novembri ringkiri nr. 31711 koolivalitsustele, koolinõunikudele ja koolide ning kutsekomisjonide juhatajale õpetajaameti kandidaadi pedagoogilise tegevuse aruande koostamise asjas.

Õpetajaameti kandidaatide pedagoogilise tegevuse aruannete sisulise ühtlustamise ja neis ettetulnud puuduste vältimise otstarbel palub HSM koolivalitsus teatada õpetajaameti kandidaatidele, et nad oma aruannete koostamisel peaksid silmas järgmisi nõudmisi kooskõlas juhenditega, mis antud Algkooli õpetajaameti kandidaadi pedagoogilise tegevuse aruande koostamise määruses (RT 104 — 1931) ning Kesk- ja kutsekooli õpetajaameti kandidaadi pedagoogilise ülesande täitmise ja aruande koostamise ning kandidaatidele kursuste korraldamise määruses (RT 85 — 1932).

1. Ülevaatlik kirjeldus praktikaaja väliste töötingimuste kohta peab sisaldama andmeid: a) kooli ümbruse ja kooli ruumide ning seadete kohta nende otstarbekohasuse kui ka vastavuse suhtes ter-

vishoiulistele ja esteetilistele nõuetele, kusjuures hindamise lähtekohaks võib võtta Avalikkude algkoolide hoonete ehitamise määruse (RT 36 — 1933) ja HSM koolivalitsuse poolt kirjastatud dr. V. Sumbergi brošüüri „Koolipink“;

b) õppevahendite kohta, millised on olemas koolis õpetajaameti kandidaadi poolt käsitletud ainete õpetamiseks, millised hädavajalikest puuduvad ja mis on teinud õpetajaameti kandidaat õppevahendite soetamiseks;

d) kooli ja klassikomplektide koostise kohta: õpilaste arv sugupoolte järgi, nende vanadus, tervislik ja sotsiaalne seisund, kehalise ja vaimse arenemise tase j.m.s., ja

e) töökäigu kohta, millistes koolides ja klassides õpetajaameti kandidaat töötas, milliseid aineid õpetas, kui suur oli nädalatundide arv ja milliseid kohustusi tuli täita peale õppetöö.

2. Ülevaade õppe- ja kasvatustööst peab sisaldama: a) põhjalikuma kirjelduse vähemalt ühe aine käsitlest, kui õppetöö koolis oli jaotatud õppejõudude vahel ainete järgi, või töötamisest ühes klassis, kui koolis oli tarvitusel klassisüsteem või üldõpetus, ja lühema kirjelduse teiste ainete käsitlemisest või töötamisest teistes klassides, kui õpetajaameti kandidaat õpetas mitmeid aineid või töötas mitmes klassis, ja b) andmeid koolikorra, selle taotlemiseks tarvitatud meetodite ning selle tulemuste kohta ja õpilaste kasvatamisest nende isetegevuse, kooli ettevõtete, pidude ja ekskursioonide kaudu ning õpetajaameti kandidaadi osavõtust kasvatustööst koolis, internaadis, klassijuhatajana, ekskursiooni juhina või korraldajana.

Õppe- ja kasvatustöö alal tekkinud küsimustest tuleb mahutada aruandesse olulisemad ja kui need lahendatud praktikaaja kestel, siis märkida ka nende lahendusviisid.

3. Ühe koolis tarvitusel olnud õpperaamatu arutus kooli tegeliku töökava seisukohalt ei tohi olla üldsõnaline arvustus, vaid peab olema üksikasjaline raamatu väärtuste ja puuduste hindamine.

4. Ülevaade kirjandusest, mis õpetajaameti kandidaat kasutanud enda üldise või pedagoogilise hariduse täiendamiseks praktikaaja kestel, peab sisaldama olulisemaid mõtteid ja kokkuvõtteid vähemalt ühest teosest. Muude vahendite suhtes tuleb esitada andmeid kursuste, ekskursioonide, kollektioneerimise j.m.s. kohta, mis on õpetajaameti kandidaadi haridust täiendanud ja ta kogemusi rikastanud.

Hariduse- ja sotsiaalminister N. Kann.

Koolivalitsuse direktor P. Mägraken.

Õpilaste organisatsioonide korraldus.

Alus: Vabariigi Valitsuse ja ministeeriumide korraldamise seaduse (RT 28 — 1929) §§ 20 ja 23 ning Õppe- ja kasvatusetöö ülevalve seaduse (RT 59 — 1931) §§ 4, 5, 10 ja 12.

§ 1. Õpilaste organisatsioonide eesmärgiks on kasvatada õpilastes algatusvõimet ja idealistlikku ilmavaadet, arendada õpilaste kohusetunnet iseenda, kaasõpilaste, ühiskonna ja oma isamaa vastu, kaasa mõjuda õpilaste moraalse ja intellektuaalse tasapinna tõstmiseks, vaimlise ja füüsilise arenemise soodsate tingimuste soetamiseks ning oskuste arendamiseks.

§ 2. Õpilaste organisatsioon võib asutada kirjanduse, laulu, muusika, spordi, näitekunsti, karskuse, kasvatuse, ühistegevuse, oskuste, teaduste ning üldse teistel enesearendamise sihte taotlevatel aladel.

§ 3. Kesk-, kutse- ja täiendusekoolide õpilased võivad asutada omavahelisi organisatsioone nii oma kooli juures kui ka maa- ja linnakoolivalitsuse piirkonnas.

§ 4. Üksiku kooli juures asutatud õpilaste organisatsioone nimetatakse õpilaste ringideks ning koolidevahelisi maa- ja linnakoolivalitsuse piirides — õpilaste ühinguteks.

§ 5. Algekoolide õpilased võivad koonduda ringidesse ainult oma kooli juures.

§ 6. Peale eelmises (5) paragrahvis tähendatud õpilaste ringide võib algkoolide juures asutada noorte ringe, mille liikmeteks võivad olla koolikohustuse täitnud noored kuni 18 aastaseks saamiseni, kusjuures noorte ringide ülesandeks on jätkata käesoleva korralduse §§ 1 ja 2 tähendatud eesmärgi taotlemist.

§ 7. Igal õpilaste või noorte ringil ja ühingul peab olema vanem, kelle ülesandeks on olla nõuandjaks ja abiliseks noortele vastava organisatsiooni eesmärkide taotlemisel, ja valvajaks, et organisatsioon oma tegevuses ei kalduks kõrvale ettenähtud eesmärgist. Vanem annab aru registreerivale asutisele tema hooldamisel oleva organisatsiooni tegevusest vähemalt kord igal õppeaastal.

§ 8. Vanema määrab ringile õppenõukogu ja ühingu — kohalik maa- või linnakoolivalitsus. Ringi vanem määratakse oma kooli õppejõudude hulgast ning ühingu vanem — õppejõudude või õppe- ja kasvatusetöö ülevalvet teostavate isikute hulgast.

§ 9. Õpilaste ja noorte ringi põhikirja kinnitab kooli õppenõukogu ja õpilaste ühingu põhikirja — vastav maa- või linnakoolivalitsus.

§ 10. Õpilaste ja noorte ringide asutamisest teatab koolijuhataja vastavale maa- või linnakoolivalitsusele, ühes andmetega ringi asutamise aja, ringi nimetuse ja ringi eesmärgi kohta.

Õpilaste ühingute asutamisest teatavad maa- ja linnakoolivalitsused Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi koolivalitsusele.

§ 11. Väljaspool õpilaste ringe ja ühinguid võivad alaealised õpilased õppenõukogu nõusolekul osa võtta mitte rohkem kui ühest organisatsioonist, mille seaduslikult registreeritud põhikirjas on ette nähtud alaealiste osavõtmine, välja arvatud osavõtmine poliitilistest ja poliitilisi sihte taotlevatest organisatsioonidest ja nende tegevusest, millistest osavõtmine alaealistele on keelatud.

Täisealised õpilased võivad õppenõukogu teadmisel osa võtta kõigist seaduslikult registreeritud organisatsioonidest, kuid õppenõukogu võib keelata õpilastele neist võtta osa, kui õpilase osavõtmine sellest organisatsioonist pedagoogiliselt ei ole soovitav.

§ 12. Õpilaste pidude, laagrite ja teiste koosolekute korraldamiseks, millest võtavad osa mitme kooli õpilased, on vaja maa- või linnakoolivalitsuse luba, kui need kogunemised on määratud ühe koolivalitsuse piirkonda kuuluvate koolide õpilastele.

§ 13. Õpilaste osavõtmine eelmises (12) paragrahvis tähendatud pidudest, laagritest ja teistest koosolekuteist toimub õppenõukogu loal.

§ 14. Ülevalvet õpilaste kui ka noorte organisatsioonide üle teostavad: ringide suhtes — õppenõukogu, koolijuhataja, vastav koolinõunik, haridusenõunik ning teised Õppe- ja kasvatustöö ülevalve seaduse § 3 (RT 59 — 1931) tähendatud isikud; ühingute suhtes — vastavad koolinõunikud, haridusenõunikud ning teised Õppe- ja kasvatustöö ülevalve seaduse § 3 tähendatud isikud.

Ülevalve teostajatel tuleb eeskätt valvata, et organisatsioonid taotleksid käesolevas korralduses ettenähtud eesmärki ja et nende tegevus ei takistaks kooli ja õpilaste otsekoheste ülesannete täitmist.

§ 15. Õpilaste kui ka noorte organisatsioonide likvideerimist võivad teostada: ringi suhtes — õppenõukogu ja ülevalve korras vastav koolivalitsus vastava koolinõuniku ettepanekul ning Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi koolivalitsus haridusenõuniku ettepanekul; ühingute suhtes — vastav koolivalitsus ja ülevalve korras Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi koolivalitsus.

§ 16. Käesolev korraldus on maksev ka enne selle korralduse avaldamist asutatud õpilaste organisatsioonide kohta.

Tallinnas, 23. novembril 1933 a. Nr. 31762..

Hariduse- ja sotsiaalminister N. Kann.

Koolivalitsuse direktor P. Mägraken.

Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi koolivalitsuse 1933 a. 29. novembri ringkiri nr. 31762 maa- ning linnakoolivalitsustele, vähemusrahvuste kultuurvalitsustele ja koolide juhatajaile õpilaste organisatsioonide asjas.

Kooliõpilaste organisatsioonide küsimus on olnud Hariduse- ja sotsiaalministeeriumil korduvalt päevakorras, kusjuures Hariduse- ja sotsiaalministeerium on oma korraldustega püüdnud sellel alal luua korda, mis vastaks noorsoo õppe- ja kasvatuse sihtidele.

Nii avaldas Hariduse- ja sotsiaalministeerium juba 1921 a. RT nr. 81 vastava määruse alaealiste õpilaste osavõtmise kohta organisatsioonidest, missuguse määruse järgi alaealised kooliõpilased võisid osa võtta ainult neist organisatsioonidest, mis registreeritud Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi, maa- või linnakoolivalitsuse või õppenõukogude poolt, või millest osavõtmine Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi poolt eriti lubatud.

Kui keskkoolide õpilaste organisatsioonide küsimus oli seadusandlikult peajoontes lahendatud Riigikogu poolt 20. nov. 1922 a. vastu võetud Avalikkude keskkoolide seadusega, oli Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi järgmiseks sammuks sellel alal õpilaste õppe-ringide ja ühingute normaalpõhikirjade väljatöötamine, missugused põhikirjad saadeti koolivalitsustele ja riigikoolide juhatajaile Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi 8. jaanuari 1923 a. nr. 247 ringkirja juures.

Nende korraldustega oli lahendatud küll keskkoolide õpilaste organisatsioonide küsimus, kuid teiste koolide õpilaste organisatsioonide küsimus oli lahendamata. Seepärast Hariduse- ja sotsiaalministeerium võttis käesoleval aastal õpilaste organisatsioonide korraldamise küsimuse uuesti päevakorda ja seda nüüd juba laiemas ulatuses, haarates siia ka koolikohustuse täitnud kuni 18 aastat vanuste noorte organiseerimise küsimuse algkoolide ümber, et siduda neid kooliga ja jätta neid kooli kasvatusliku mõju alla ka pärast kooli lõpetamist.

Avaldades ühes käesolevaga Hariduse- ja sotsiaalministri poolt 23. novembril 1933 a. alla kirjutatud ja maksma pandud Õpilaste organisatsioonide korralduse, Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi koolivalitsus juhhib sellele koolijuhatajate ja õppenõukogude tähelepanu, teatades ühtlasi, et nüüdsest peale tuleb õpilaste organisatsioonide asjas toimida selle korralduse järgi, kusjuures ka ennem asutatud õpilaste organisatsioonide tegevust tuleb kohaldada antud korralduse nõuetele.

Lisaks käesolevale HSM koolivalitsus avaldab õpilaste ringide normaalpõhikirja, mis on koostatud nii, et õppenõukogud, registreerides õpilaste ringi, võiksid selle tegevust rajada normaalpõhikirja eeskirjadele ilma erilise põhikirja nõudmiseta ja kinnitamiseta. Muidu

on aga normaalpõhikiri mõeldud õpilaste ringide põhikirjade koostamise kergendamiseks ja juhiseks õppenõukogudele nende põhikirjade kinnitamisel. Samadel alustel võib tähendatud normaalpõhikirja tarvitada ka noorte ringide asutamisel.

Mis puutub õpilaste ühinguisse, siis silmas pidades, et neid praegu ei ole ja nad üldse võivad tekkida üksikuil juhtudel, Hariduse- ja sotsiaalministeerium jättis ühingu põhikirja normaal-põhikirjana andmata. Seepärast kui kuski tekib õpilaste ühing, tuleb ühingu põhikiri koostada samadel põhimõtetel kui ringi normaalpõhikirigi, kohaldades vaid neid põhimõtteid ühingu tegevuse iseloomule.

Direktor P. Mägraken.

Algkooliasjade juhataja A. Kuut.

Õpilaste ringide normaalpõhikiri.

I. Ringi eesmärk ja tegevus.

§ 1. Ringi eesmärgiks on: kasvatada õpilastes algatusvõimet, arendada õpilastes kohusetunnet iseenda, kaasõpilaste, ühiskonna ja oma isamaa vastu, kaasa mõjuda õpilaste moraalse, intellektuaalse, vaimlise ja füüsilise tasapinna tõstmiseks ja oskuste arendamiseks ning kaasa aidata vaesemate õpilaste abistamisele.

§ 2. Oma eesmärgi taotlemiseks võib ring korraldada oma-vahelisi koosolekuid, loenguid, kursusi, anda välja ajakirja, korraldada võistlusi, näitusi ja ekskursioone ning avaldada muud hariduslikku tegevust.

§ 3. Ringi tegevus toimub kooliruumides ja asutistes ning sellest tegevusest võtavad osa ringi liikmed. Ringi juhatuse otsusel võivad ringi tegevusest osa võtta ka selle kooli õpilased — mitte-liikmed.

§ 4. Põhjendatud asjaoludel võib ringi tegevus toimuda väljaspool kooli ruume ja asutisi ning erandjuhtudel võivad ringi tegevusest osa võtta ka isikud väljaspoolt kooli, ringi vanema igakordsel loal.

II. Ringi liikmed.

§ 5. Ringi liikmeteks võivad olla oma kooli õpilased, kes soovivad ringis töötada ja ringi tegevusele kaasa aidata.

§ 6. Õpilane, kes tahab astuda ringi liikmeks, avaldab sellekohase soovi ringi juhatusele, kes õpilase ringi liikmete nimestikku kannab.

§ 7. Ringi liikmed maksavad liikmemaksu, kui see on määratud peakoosoleku poolt.

§ 8. Ringi peakoosolekust võtavad osa hääle- ja sõnaõigusega ringi liikmed.

§ 9. Õpilane kustutatakse ringi liikmete nimestikust ringi juhatuse otsusel:

- 1) õpilase omal soovil;
- 2) liikmemaksu mittemaksmise puhul peakoosoleku poolt määratud tähtajaks;
- 3) koolist lahkumise puhul.

§ 10. Peakoosolek võib juhatuse ettepanekul $\frac{2}{3}$ häälteenamusega ringi liikmete nimestikust kustutada õpilase, kelle tegevus ja ülalpidamine ei ole kooskõlas ringi eesmärgiga ja huvidega.

§ 11. Iga õppejõud on vähemalt ühe oma kooli ringi toetaja liige.

III. Ringi korraldus.

§ 12. Ringi tegevust juhivad: 1) peakoosolek, 2) juhatuse, 3) revisjonikomisjon ja 4) ringi vanem.

§ 13. Peakoosoleku ülesandeks on:

- 1) üldjuhtmõtete ülesseadmine ringi tegevuses vastavalt eesmärgile;
- 2) tegevusekava ja eelarve vastuvõtmine ning aruannete kinnitamine;
- 3) liikmemaksu määramine;
- 4) juhatuse ja revisjonikomisjoni liikmete valimine;
- 5) liikmete kustutamine nimestikust juhatuse ettepanekul;
- 6) ringi tegevuse lõpetamine ja varanduse edaspidise kasutamise määramine.

§ 14. Peakoosoleku kutsub kokku ringi juhatuse tarviduse järgi, kuid vähemalt kaks korda õppeaastas. Peakoosoleku peab juhatuse kokku kutsuma ka revisjonikomisjoni või $\frac{1}{5}$ liikmete nõudmisel.

§ 15. Teade peakoosoleku kokkukutsumisest avaldatakse kooli juhatajale, ringi vanemale ja liikmetele vähemalt kolm päeva enne koosolekut ühes päevakorraga.

§ 16. Peakoosolek on otsusevõimne, kui temast võtab^v osa vähemalt $\frac{1}{2}$ ringi liikmetest.

§ 17. Peakoosoleku avab juhatuse esimees või viimase puudumisel abiesimees. Koosolek valib omale juhataja ja protokollkirjutaja.

§ 18. Otsused tehakse peakoosolekul lihthäälteenamusega, välja arvatud §§ 10 ja 31 juhud. Häälte poolnemisel annab koosoleku juhataja hääli enamuse.

§ 19. Juhatuse valimine ja liikmete kustutamine nimestikust (§ 10) toimub kinniselt. Muud otsused hääletatakse kinniselt ainult siis, kui seda nõuab 5 liiget.

§ 20. Juhatuse ülesandeks on:

- 1) peakoosoleku otsuste täitmine;
- 2) ringi varanduste valitsemine;
- 3) tegevusekava, eelarve ja aruannete koostamine ning esitamine kinnitamiseks peakoosolekule;
- 4) liikmete nimestikku võtmine ja nende kustutamine nimestikust §§ 6, 9 ja 10 alusel;
- 5) jooksev asjaajamine ja muu tegevus peakoosoleku poolt määratud piirides.

§ 21. Juhatus koosneb vähemalt kolmest liikmest: esimees, sekretär ja laekur.

§ 22. Juhatus valitakse õppeaasta alul üheks aastaks.

§ 23. Juhatuse koosoleku kutsub kokku ja juhatab esimees või viimase puudumisel abiesimees.

§ 24. Juhatuse koosolek on otsusevõimne, kui on koos vähemalt kolm juhatuseliiget, nende hulgas esimees või abiesimees. Otsused tehakse lihthälteenamusega. Hälte poolenemisel annab esimehe (resp. abiesimehe) hääl enamuse.

§ 25. Juhatus on kohustatud pidama vähemalt järgmisi raamatuid: peakoosoleku, juhatuse ja revisjonikomisjoni protokollide raamat, liikmete nimestik, inventari raamat ja kassaraamat. Nende raamatute leheküljed on nummerdatud ja lehekülgede arv kinnitatud ringi vanema poolt.

§ 26. Revisjonikomisjon on kolmeliikmeline ja valitakse õppeaasta alul üheks aastaks juhatuse tegevuse ja aruande ning tulude ja kulude revideerimiseks. Revisjonikomisjon valib enesele oma liikmete hulgas esimehe, kelle kutsel peetakse revisjonikomisjoni koosolekud. Revideerimist toimetatakse vähemalt kaks korda aastas, nendest üks kord õppeaasta lõpul. Revisjonikomisjon on otsusevõimne, kui on koos kõik liikmed. Oma tööst annab revisjonikomisjon aru peakoosolekule.

§ 27. Kui ringi juhatusest või revisjonikomisjonist keegi liige välja langeb, siis valib peakoosolek tema asemele uue liikme.

§ 28. Ringi vanem on ringi tegevuses nõuandjaks ja ringi huvide esindajaks õppenõukogus.

§ 29. Peakoosoleku ja juhatuse otsused loetakse maksvaks pärast kinnitamist ringi vanema poolt.

§ 30. Õppeaasta lõpul võtab ringi vanem suviseks õppevaheajaks oma hoole alla ringi kirjavahetuse ja varanduse.

IV. Ringi tegevuse lõpetamine.

§ 31. Ringi tegevuse lõpetamise otsustab peakoosolek $\frac{2}{3}$ hääleteenamusega ringi vanema või juhatuse ettepanekul. Peale selle ringi tegevus lõpetatakse Õpilaste organisatsioonide korralduse § 15 ettenähtud juhtudel.

§ 32. Ringi tegevuse likvideerijaks on ringi juhatus ühes revisjonikomisjoniga. Ringi varandus antakse likvideerimisel üle koolile või koolis töötavale mõnele teisele ringile.

Hariduse- ja sotsiaalministri korraldus puudustkannatavate laste erakorralise abistamise kohta 1933/34 a. talvel.

Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi Teatajas nr. 9 — 1932 a. avaldatud „Korraldus puudustkannatavate laste ja töötute erakorralise abistamise kohta 1932/33 a.“ on lastele toidu või toiduainete ja kehakatete andmist käsitavas osas maksev ka eeloleval 1933/34 a. talvel ühes järgmiste muudatustega:

1) korralduse § 10 esimene lõige muudetakse ja pannakse maksma järgmises redaktsioonis:

Laste toitlustamisel (§ 8 ja § 9) võib Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi poolt määratud summadest kulutada sooja toidu valmistamiseks või toiduainete andmiseks mitte üle kümne (10) senti ühe lapse peale päevas (ilma leiva hinnata). Kohtades, kuhu ministeeriumi poolt pole antud rukist leiva valmistamiseks (korralduse § 9), võib kulutada riigilt saadud summadest kuni kaks (2) senti päevas ühe lapse kohta leivaandmiseks nimetatud sooja toidu või toiduainete juurde, s. o. kuni 12 senti ühe lõunatoidu andmiseks ühes leivaga;

2) tööjoudude palkamisel (korralduse § 21) tuleb maksta tasu avalikkude tööde korraldamise juhtnöörides (RT 72 — 1933, 548) ettenähtud määral;

3) korralduses tähendatud „1932/33 a.“ ja „1933 a.“ asemel tuleb igal pool vastavalt lugeda „1933/34 a.“ ja „1934 a.“

1. detsembril 1933 a. Nr. 4321/416.

Hariduse- ja sotsiaalministri eest Dr. A. Mõttus.

Hariduse- ja sotsiaalministri otsus 1. detsembril 1933 a.

Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi Teatajas nr. 9 — 1932 a. avaldatud Hariduse- ja sotsiaalministri otsus 14. nov. 1932 a. on maksev ka eeloleval 1933/34 a. talvel.

Hariduse- ja sotsiaalministri eest Dr. A. Mõttus.

Hariduse- ja sotsiaalministeeriumi tervishoiu- ja hoolekandevalitsuse 1933 a. 10. novembri ringkiri nr. 45423 maa-, linna- ja tervishoiu alal linnaõigustega alevite arstidele nakkushaiguste registreerimise asjas.

Juhtides tähelepanu riigi statistika keskbüroo alljärgnevale kirjale 18. X 1933 a. nr. 274, palub tervishoiu- ja hoolekandevalitsus kõiki maa-, linna- ja tervishoiu alal linnaõigustega alevite arste valvata selle järele, et nende piirkonnas tegutsevad kõik arstid ja ravi-asutused täpsalt täidaks nakkushaiguste registreerimise kohta maks-vaid seadusi ja määrusi.

Direktori eest Dr. Joh. Mälton.

Sekretär J. Visnapuu.

Riigi statistika keskbüroo kiri 18. X 1933 a. nr. 274.

Nakkuse- ja suguhaiguste registreerimise seaduse §§ 1—3 ja 8 põhjal on kõik praktiseerivad arstid ja haiglad kohustatud kõike nakkuse- ja suguhaiguste juhte registreerima. Ent kontrollides ja läbi töötades nimetatud haiguste registreerimise materjali selgus, et paljud arsti ja haiglad neid registreerimisekaarte väga ebatäpsalt, mõtlemata ja ükskõikselt täidavad, nii et paljugi sellest materjalist, kui väärtuseta statistiliseks otstarbeks kõrvale tuleb jätta. Kindel tahab olla ka see, et paljud arstid ja haiglad üldse ei registreeri nak-kuse- ja suguhaiguste juhte, pidades seda toimingut hoopis ülearu-seks. Näiteks, Tartus, kus töötab Ülikooli silmahaiguste kliinik, 1928 aastast kuni 1922 aastani pole ühtegi trahoomi juhtu registree-ritud, mis ei taha kuidagi tööoludele vastata.

Riigi statistika keskbüroo palub nende väärnähtuste kõrvalda-miseks hoolekande ja tervishoiuvalitsuse lahkete kaasabi.

Direktor (allkiri).

Üldbüroo juhataja (allkiri).

MITTEAMETLIK OSA.

RIIGIKOHTU OTSUSTEST VÕETUD SELETUSI.

Õppejõudude teenistuse seaduse § 49 alal.

M. I. oli oma kohale registreeritud Õppejõudude teenistuse sead. § 49 esimese lõike põhjal maakoolivalitsuse korraldusega 21. sept. 1931 a., arvates 1. augustist 1931 a. See korraldus oli § 49 esimese lõike järgi maksev kooliaasta lõpuni. § 49 teise lõike

järgi oleks maakoolivalitsus õigustatud olnud M. I. registreerima määraliseks õppejõuks, kui K. vallavolikogu ei oleks kahe aasta kestel kolm nädalat enne sügise õppetöö algust esitanud tema asemele seaduslikus korras seaduse nõuetele vastavat kandidaati. M. I. asemele vastavat kandidaati esitada oli K. vallavolikogul seega õigus 1932 a. ja 1933 a. sügisel. Nii oli maakoolivalitsuse korraldus 21. II 1933 a. enneaegne ja on põhjendatult tühistatud ministeeriumi poolt.

Riigikohtu admin. os. t. nr. 605^{II} — 1933 a.

Õppejõudude teenistuse seaduse §§ 41, 44 ja 45 alal.

Õppejõu valimine vastava volikogu või haridusnõukogu poolt ei ole lõplik toiming selles mõttes, et selle tagajärjel õppejõud ei saa veel õpetajaks teatavale kohale. Valimine on õppejõu-kandidaadi ülesseadmine. Et õppejõuks teatavale kohale saada, selleks on eelnimetatud seaduse § 44 järgi vajalik teine toiming, nimelt ametisse registreerimine vastava koolivalitsuse poolt. Sama seaduse § 45 on ette nähtud, et õppejõude registreeriv asutis peab valvama selle järele, et õppejõu valimisel oleks täidetud seaduste ja määruste nõuded. Et valimine on eeltoiming ja et registreeriv asutis peab valvama seaduste ja määruste nõuete täitmise järele valimistel, siis sellest järgneb, et kaebused valimiste peale tuleb esitada ka registreerivale asutisele, mitte aga administratiivkohtule.

Riigikohtu admin. os. t. nr. 431^{II} — 1933 a.

Õppejõudude tasude alal.

Kaebusest ja asjatoimetuse andmetest nähtub, et M. ei saanud mitte vähem palka kui oleks pidanud saama selle astme ja haridusejärgu järele, mille järele tema oli tunnustatud õigustatuks palka saama, vaid et tema oli arvatud palga suhtes madalamasse palgaastmesse. Õpetaja palgaastme ja haridusejärgu väljaarvamine sünnib esitatud dokumentide alusel ja kui selle juures ei ole dokumente õieti hinnatud, siis on õpetaja enese kohuseks oma õiguste eest valvel olla ja nõuda enda paigutamist vastavasse palgaastmesse ja haridusejärku. M. oli 1923 aastast arvatud õigustatuks palka saama vastava palgaastme järgi ja sai ka palka selle astme kohaselt, ning M. ei ole nõudnud enese paigutamist kõrgemasse palgaastmesse. Alles 30. nov. 1931 aastal tõstis tema vaieluse palgaastme kohta, ja see vaielus oli lahendatud tema kasuks, ning oli ka korraldus tehtud temale palka maksta, arvates 1. nov. 1931 a. kõrgema palgaastme järele. Käesoleval juhul ei ole olnud mingisugust eksitust palga väljamaksmisel, M. sai tegelikult palka tema kindlaksmääratud palgaastme ja haridusejärgu järgi, mille

vastu tema ei vaielnud. Tagant järele, arvates 1. aug. 1923 a., kaebajale maksta palka 12. dets. 1931 a. otsuse kohaselt ei ole alust.

Riigikohtu admin. os. t. nr. 583^{II} — 1933.

Maaarsti valimise alal.

Administratiiv-kohtu korras võib ametasutiste otsusi tühistada ainult tingimusel, kui need on vastuolus maksvate seadustega või seadusejõuliste kohuslike määrustega. Rahva tervishoiu korraldamise seaduse (RT 2 — 1928) § 18 järgi kuulub maa-arsti valimine maavalitsuse võimkonda, ning maa-arsti registreerib ametisse tervishoiu- ja hoolekande direktor maavalitsuse ettepanekul. Dr. P. valimine ja ametisse registreerimine maa-arsti kohale on toimunud just eeltoodud paragrahvi nõuete kohaselt. Kaebaja väide, et mõned maavalitsuse liikmed on Dr. P. poolt hääletanud kõrvalmõjude tõttu, s. o. surve all, ei ole millegagi tõendatud. Kui maavalitsuse liikmed leidsid, et nende õigusi valimisel on kitsendatud, siis võisid nad selle vastu protesti avaldada. Seda nad ei ole teinud.

Riigikohtu admin. os. t. nr. 726^{II} — 1933.

Õppe- ja kasvatustöö ülevaale alal.

Mis puutub kaebaja väitesse, et koolinõuniku hinnangud tema tegevuse kohta ei olevat kokkukõlas HSM vastavate juhtnõõridega, siis selle kohta tuleb järgmist tähendada: on täiesti õige kaebaja seletus, et koolinõuniku hinnang õppejõu õppe- ja kasvatustöö üle peab olema konkreetne. Hinnang peab sisaldama andmeid selle kohta, missugused küsimused või ülesanded on õpilastele ette pandud ja missugused ja mitme õpilase poolt jäid need vastamata või lahendamata, sest vastasel korral pole võimalik kontrollida, kas revideerija poolt ette pandud küsimused olid õppekavade piirides, ja võtta seisukohta õpilaste teadmiste taseme ja revideerija järelduste kohta. Kuid kui kaebaja leidis, et koolinõuniku hinnangud tema õppe- ja kasvatustöö kohta on ebaõiged ja ei ole kokkukõlas HSM vastavate juhtnõõridega, siis pidi ta õppe- ja kasvatustöö ülevaale teostamise määruse (RT 103 — 1931) § 26 alusel ja selles ette nähtud korras ja tähtajal nende hinnangute vastu protesteerima. Asjatoimetusest ei nähtu, et ta seda oleks teinud.

Riigikohtu admin. os. t. nr. 716^{II} — 1933 a.